

**Памятка
па ажыццяўленню мерапрыемстваў
у сферы аховы нематэрыяльнай гісторыка-культурнай
спадчыны ў 2021–2022 гадах
для мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў
абласнога і базавага тэрытарыяльных узроўня***

У адпаведнасці з Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб культуры (далей – Кодэкс) захаванне нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны ўключае ў сябе сістэму арганізацыйных, прававых, эканамічных, матэрыяльна-тэхнічных, навуковых, інфармацыйных і іншых мер, накіраваных на стварэнне ўмоў для бытавання, развіцця і перадачы нашчадкаў нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей.

Артыкуламі 14, 103, 107 Кодэкса, артыкуламі 17, 41 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь» рэалізацыя мерапрыемстваў па захаванню нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей ускладзена на мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы.

У мэтах удасканалення сістэмы аховы нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны, выканання патрабаванняў міжнародных дагавораў і нацыянальнага заканадаўства Рэспублікі Беларусь, арганізацыі работы па захаванню нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей у 2021–2022 гг. неабходна прадугледзець:

1. Безумоўнае выкананне прыярытэтных і актуальных задач у сферы аховы нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны, у тым ліку:

распрацоўку комплексаў мерапрыемстваў па ахове нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны ў рамках рэгіянальных праграм, у тым ліку праграм сацыяльна-эканамічнага развіцця;

планаванне фінансавых сродкаў на рэалізацыю комплексаў мерапрыемстваў па ахове нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны (Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 25 ліпеня 2016 года № 289 «Аб парадку фарміравання, фінансавання, выканання і ацэнкі эфектыўнасці рэалізацыі дзяржаўных праграм», артыкулы 17, 41 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь», артыкулы 21, 22, 209 Кодэкса);

выкананне пунктаў 1, 2, 4 рашэння калегіі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь ад 22.10.2020 № 111;

падрыхтоўку ў 2021 годзе перыядычнай справаздачы аб выкананні Канвенцыі аб ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА;

---

* Матэрыялы падрыхтаваны ўпраўленнем па ахове гісторыка-культурнай спадчыны Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь.

выяўленне нематэрыяльных праяўленняў творчасці чалавека для надання ім статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці;

павышэнні ролі Дамоў культуры, рамёстваў, музеяў і іншых устаноў культуры ў захаванні нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны.

2. Распрацоўку комплексаў мерапрыемстваў па ахове нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны пры фарміраванні і зацвярджэнні рэгіянальных праграм сацыяльна-эканамічнага развіцця на 2021–2025 гады (Інструкцыя аб патрабаваннях да структуры дзяржаўнай праграмы і зместу справаздач аб выніках рэалізацыі дзяржаўнай праграмы, зацверджаная пастановай Міністэрства эканомікі Рэспублікі Беларусь ад 19 жніўня 2016 года № 51, Інструкцыя аб парадку прымянення бюджэтнай класіфікацыі, зацверджаная пастановай Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь ад 31 снежня 2008 года № 208). Пры гэтым неабходна ўключыць у комплексы мерапрыемстваў па ахове нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей пры фарміраванні і зацвярджэнні рэгіянальных праграм сацыяльна-эканамічнага развіцця на 2021–2025 гг.:

аб'ёмы фінансавання;

маніторынг стану элементаў (мінімум 1 раз у 2 гады);

меры, накіраваныя на перадачу нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей ад носьбіта да пераемніка (арганізацыя і падтрымка разнастайных форм пераемнасці);

даследаванне элементаў (супрацоўніцтва з навукова-даследчымі, адукацыйнымі арганізацыямі);

падрыхтоўку прапаноў аб уключэнні новых нематэрыяльных культурных каштоўнасцей у Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь;

заахвочванні (у тым ліку матэрыяльнымі) носьбітаў нематэрыяльных праяўленняў творчасці чалавека, уключаных у Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь;

інвентарызацыю нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей з абавязковым накіраваннем актуальных звестак аб іх у адрас Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» для вядзення сайта «Жывая спадчына Беларусі: інвентар нематэрыяльнай культурнай спадчыны»;

прафілактычныя мерапрыемствы (рэкамендацыі, семінары, канферэнцыі і інш.);

метадычную работу (культурна-асветную работу ўстаноў культуры);

меры, накіраваныя на захаванне адметных вартасцей элементаў;

папулярызацыю элементаў, у тым ліку на замежных мовах.

3. Пры распрацоўцы мер па ахове нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей улічваць парады асоб, якія ажыццяўлялі іх навуковую апрацоўку

і мастацкую ацэнку, пры неабходнасці прыцягваць спецыялістаў навуковага профілю (рэстаўратараў, этнамузыкалагаў, фалькларыстаў, этнолагаў і г.д.) для забеспячэння захавання адметных асаблівасцей элемента, падтрымкі высокага ўзроўню мастацкага выканання і інш.

4. УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (факультэтам інфармацыйна-дакументных камунікацый, традыцыйнай беларускай культуры і сучаснага мастацтва) актуалізаваць вучэбныя планы і вучэбныя праграмы, у тым ліку тыя, у якіх разглядаюцца аспекты, звязаныя з нематэрыяльнымі праяўленнямі творчасці чалавека (народныя мастацкія рамёствы, абрады, традыцыя і г.д.), з улікам сучасных патрабаванняў аховы, захавання, выкарыстання, вывучэння і папулярызавання нематэрыяльнай гісторыка-культурнай спадчыны.

5. Выкарыстоўваць у практычнай дзейнасці метадычныя матэрыялы рэспубліканскага навукова-практычнага семінара «Актуальныя пытанні аховы нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей» ад 29 кастрычніка 2020 года, у тым ліку размешчаныя на сайце УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (http://buk.by/news_detail.php?ID=5585) і сайце «Жывая спадчына Беларусі: інвентар нематэрыяльнай культурнай спадчыны» (<http://livingheritage.by>).